

ΣΤΕ 1855/2016 [Χαρακτηρισμός κελύφους κτιρίου ως μνημείου]

Περίληψη

-Αιτιολογημένα κρίθηκε το κέλυφος και τα /ουσιώδη τυπολογικά στοιχεία του κτιρίου άξια προστασίας, κατά τις διατάξεις του ν. 3028/2002, για λόγους διαφύλαξης της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της χώρας και ο λόγος ακυρώσεως, σύμφωνα με τον οποίο η προσβαλλομένη απόφαση έχει πλημμελώς αιτιολογήσει τη συνδρομή των προϋποθέσεων του νόμου για τον χαρακτηρισμό του κτιρίου ως μνημείου, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, περαιτέρω δε η αμφισβήτηση της κρίσης αυτής των οργάνων της Διοίκησης εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου, δεδομένου ότι κατά τα λοιπά οι ισχυρισμοί αυτοί πλήττουν την ανέλεγκτη ακυρωτικώς ουσιαστική και τεχνική εκτίμηση της Διοίκησης και πρέπει να απορριφθούν ως απαράδεκτοι.

-Ο λόγος ακυρώσεως, κατά τον οποίο, εφόσον η γνώμη του Συμβουλίου απέκλινε της υπηρεσιακής εισήγησης της ΔΙΝΕΣΑΚ, με την οποία προτάθηκε ο χαρακτηρισμός μόνο του κλιμακοστασίου, όχι δε και του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και των οριζοντίων φερόντων στοιχείων το Συμβούλιο όφειλε να αιτιολογήσει ειδικώς τη γνώμη του, είναι, ομοίως, απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι, από τη συζήτηση που έλαβε χώρα κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου, αναδείχθηκε, εκτός των άλλων και η σημασία του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και των οριζοντίων φερόντων στοιχείων. Τούτο δε ανεξαρτήτως του ότι η πληρότητα, η επάρκεια και η επιστημονική αρτιότητα της αιτιολογίας γνωμοδότησης συλλογικού οργάνου δεν εξαρτάται από το εάν υιοθετεί ή όχι το περιεχόμενο της τυχόν υπηρεσιακής εισήγησης.

-Ο προηγούμενος χαρακτηρισμός του κτιρίου ως διατηρητέου, από το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν εμποδίζει τη διαδικασία χαρακτηρισμού του ως μνημείου, κατά τον αρχαιολογικό νόμο, δοθέντος ότι οι ρυθμίσεις χαρακτηρισμού και προστασίας των πολιτιστικών αγαθών από την αρχαιολογική και την πολεοδομική νομοθεσία χωρούν επί τη βάση διαφορετικών κριτηρίων.

Πρόεδρος: *N. Ρόζος*

Εισηγητής: *M. Γκορτζολίδου*

Βασικές σκέψεις

2. Επειδή, με την κρινόμενη αίτηση ζητείται η ακύρωση της ΥΠΠΟ/

- ΔΝΣΑΚ/53774/1505/10.10.2008 αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού, με την οποία χαρακτηρίστηκε ως μνημείο το κέλυφος, με τα ουσιώδη τυπολογικά του στοιχεία, του κτιρίου που κείται επί της οδού Νεοφύτου Δούκα 7, στην Αθήνα (Κολωνάκι).
3. Επειδή, με το άρθρο 70 του ν. 3655/2008 (Α΄ 58) συστάθηκε ν.π.δ.δ με την επωνυμία ΤΑΥΤΕΚΩ (Ταμείο Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας), στον κλάδο επικουρικής ασφάλισης του οποίου εντάχθηκε το Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΥΔΑΠ (ΤΕΑΠ - ΕΥΔΑΠ) ως Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΥΔΑΠ, ενώ με την παρ. 2 του άρθρου 72 ορίστηκε ότι το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού της περιουσίας των εντασσομένων με τον νόμο αυτό Τομέων και Κλάδων περιέρχεται από την έναρξη λειτουργίας του Ταμείου στους αυτοτελείς Τομείς, οι οποίοι καθίστανται καθολικοί διάδοχοι των εντασσομένων Ταμείων και Κλάδων. Ακολούθησε ο ν. 3996/2011, με το μεν άρθρο 11 του οποίου ορίστηκε ότι ο Τομέας Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού ΕΥΔΑΠ του κλάδου επικουρικής ασφάλισης του Ταμείου Ασφάλισης Υπαλλήλων Τραπεζών και Επιχειρήσεων Κοινής Ωφέλειας (ΤΑΥΤΕΚΩ) που συστάθηκε με το ανωτέρω άρθρο 70 του ν. 3655/2008, συγχωνεύεται στο Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών (ΕΤΕΑΜ), στο οποίο περιέρχεται το σύνολο του ενεργητικού και του παθητικού του συγχωνευόμενου Τομέα, με το δε άρθρο 44 παρ. 3 περ. α΄, στ΄ και ζ΄ ότι οι δε εκκρεμείς δίκες που αφορούν διαφορές ή υποθέσεις του συγχωνευόμενου Τομέα συνεχίζονται από το ΕΤΕΑΜ, χωρίς διακοπή της δίκης. Τέλος, με το άρθρο 35 του ν. 4052/2012 (Α΄ 41/1.3.2012) συστάθηκε νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου με την επωνυμία Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης (Ε.Τ.Ε.Α.), στο οποίο εντάχθηκε από την έναρξη της λειτουργίας του, μεταξύ άλλων, και το Ενιαίο Ταμείο Επικουρικής Ασφάλισης Μισθωτών, με τη δε παρ. 4 του άρθρου 48 του ίδιου νόμου ορίστηκε ότι εκκρεμείς δίκες, που αφορούν διαφορές ή υποθέσεις των εντασσόμενων ταμείων - τομέων και κλάδων συνεχίζονται από το ΕΤΕΑ, χωρίς να επέρχεται διακοπή της δίκης. Ως εκ τούτου, η δίκη που ανοίχθηκε με την υπό κρίση αίτηση από το ΤΑΥΤΕΚΩ νομίμως συνεχίζεται, χωρίς διακοπή, από το ΕΤΕΑ.
  4. Επειδή, η προθεσμία για την προσβολή με αίτηση ακυρώσεως, από τον θιγόμενο ιδιοκτήτη, της ατομικής πράξης περί χαρακτηρισμού κτιρίου ως μνημείου δεν αρχίζει από την επομένη της δημοσίευσης της πράξης στην Εφημερίδα της Κυβέρνησης, αλλά από την κοινοποίησή της σε αυτόν ή από την πλήρη γνώση του περιεχομένου της (ΣτΕ 3363/2014 σκ. 6, 2260/2014 σκ. 6, πρβλ. Σ.τ.Ε. 3763/2007, 2680/1999, 2624/1992, 1930/1978 Ολομ.). Συνεπώς, η δημοσίευση της προσβαλλόμενης αποφάσεως του Υπουργού Πολιτισμού στις 24.10.2008, στο ΦΕΚ 468 Α.Α.Π., που τέθηκε στη διάθεση του κοινού την 31.10.2008 (128815/24.9.2014 έγγραφο της Διεύθυνσης Προγραμματισμού Παραγωγής του Εθνικού Τυπογραφείου προς το Δικαστήριο) δεν κίνησε την προθεσμία για την άσκηση αίτησης ακυρώσεως κατ' αυτής από το αιτούν,

- εφόσον δε από τα στοιχεία του φακέλου δεν προκύπτει κοινοποίηση ή γνώση της προσβαλλομένης πράξεως σε χρόνο απώτερο των 60 ημερών από την άσκηση της κρινόμενης αιτήσεως (20.1.2009), η κρινόμενη αίτηση έχει ασκηθεί εμπροθέσμως.
5. Επειδή, το αιτούν ν.π.δ.δ. φερόμενο ως ιδιοκτήτης του κτιρίου, το οποίο με την προσβαλλόμενη απόφαση του ΥΠ.ΠΟ. χαρακτηρίστηκε ως μνημείο, ασκεί με πρόδηλο έννομο συμφέρον την κρινόμενη αίτηση.
  6. Επειδή, στο άρθρο 24 του Συντάγματος ορίζεται ότι «1. Η προστασία του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος αποτελεί υποχρέωση του Κράτους και δικαίωμα του καθενός. Για τη διαφύλαξή του το Κράτος έχει υποχρέωση να παίρνει ιδιαίτερα προληπτικά ή κατασταλτικά μέτρα στο πλαίσιο της αρχής της αειφορίας [...] 6. Τα μνημεία, οι παραδοσιακές περιοχές και τα παραδοσιακά στοιχεία προστατεύονται από το Κράτος. Νόμος θα ορίσει τα αναγκαία για την πραγματοποίηση της προστασίας αυτής περιοριστικά μέτρα της ιδιοκτησίας, καθώς και τον τρόπο και το είδος της αποζημίωσης των ιδιοκτητών». Με τις διατάξεις αυτές ο συντακτικός νομοθέτης, αναγνωρίζοντας τη σημασία της διαφύλαξης της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας, καθιέρωσε αυξημένη προστασία του πολιτιστικού περιβάλλοντος, δηλαδή των μνημείων και λοιπών στοιχείων που προέρχονται από την ανθρώπινη δραστηριότητα και συνθέτουν την ιστορική, καλλιτεχνική, τεχνολογική και εν γένει την πολιτιστική κληρονομιά. Η προστασία της κληρονομιάς αυτής συνίσταται στη διατήρηση στο διηνεκές αναλλοίωτων των παραπάνω μνημείων και κάθε στοιχείου του πολιτιστικού περιβάλλοντος, συνεπάγεται δε τη δυνατότητα επιβολής των αναγκαίων μέτρων και περιορισμών της ιδιοκτησίας για την αποκατάσταση των μνημείων στην αρχική τους μορφή, όταν έχουν φθαρεί από τον χρόνο ή ανθρώπινες ενέργειες ή άλλα περιστατικά (Σ.τ.Ε. 3363/2014, 4916/2013 7μ., 2341/2009 7μ., 3611/2007, 1445/2006, 1100/2005, 3050/2004 7μ., 1712/2002, 2801/1991 Ολομ.).
  7. Επειδή, περαιτέρω, στη διάταξη του άρθρου 1 της Διεθνούς Σύμβασης της Γρανάδας έτους 1985 για την προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς στην Ευρώπη, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 2039/1992 (Α' 61), προβλέπεται ότι «στην παρούσα Σύμβαση σαν "αρχιτεκτονική κληρονομιά" θεωρείται ότι περιλαμβάνει τα ακόλουθα ακίνητα αγαθά: 1. Τα μνημεία: κάθε κατασκευή ιδιαίτερα σημαντική λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού της ενδιαφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των εγκαταστάσεων ή διακοσμητικών στοιχείων, που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους. 2. Τα αρχιτεκτονικά σύνολα: ομοιογενή σύνολα αστικών ή αγροτικών κατασκευών, σημαντικών λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού ή τεχνικού τους ενδιαφέροντος, συναφή μεταξύ τους ώστε να σχηματίζουν ενότητες, που να μπορούν να οριοθετηθούν τοπογραφικά. 3. Οι τόποι: σύνθετα έργα του

- ανθρώπου και της φύσης, εν μέρει κτισμένα, τα οποία αποτελούν εκτάσεις τόσο χαρακτηριστικές και ομοιογενείς, ώστε να μπορούν να οριοθετηθούν τοπογραφικά και τα οποία είναι σημαντικά λόγω του ιστορικού, αρχαιολογικού, καλλιτεχνικού, επιστημονικού, κοινωνικού και τεχνικού τους ενδιαφέροντος» (άρθρο 1), ότι «κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται: 1. να καθιερώσει ένα νομικό καθεστώς προστασίας της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς. 2. να εξασφαλίσει, μέσα σ' αυτό το νομικό πλαίσιο και ανάλογα με τα ιδιαίτερα για κάθε Κράτος ή περιφέρεια μέτρα, την προστασία των μνημείων, των αρχιτεκτονικών συνόλων και των τόπων» (άρθρο 3), ότι «κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται: 1. να θέσει σε εφαρμογή, με βάση τη νομική προστασία των σχετικών ακινήτων, κατάλληλες διαδικασίες ελέγχου και αδειών, 2. να φροντίσει, ώστε τα προστατευόμενα ακίνητα να μην αλλοιωθούν, ερειπωθούν ή κατεδαφιστούν. Γι' αυτόν το σκοπό, κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται, εάν δεν το έχει ήδη κάνει, να εισαγάγει στη νομοθεσία του διατάξεις, που να προβλέπουν: α. την υποβολή προς τις αρμόδιες αρχές των σχεδίων κατεδάφισης ή μετατροπής μνημείων, που ήδη προστατεύονται, ή μνημείων για τα οποία έχει κινηθεί η διαδικασία προστασίας, όπως και κάθε σχεδίου που θίγει το περιβάλλον τους, β. την υποβολή στις αρμόδιες αρχές των μελετών που θίγουν το σύνολο ή τμήμα ενός αρχιτεκτονικού συνόλου ή ενός τόπου [...] γ. τη δυνατότητα που παρέχεται στις δημόσιες υπηρεσίες, να ζητούν από τον ιδιοκτήτη ενός προστατευόμενου ακινήτου να πραγματοποιεί εργασίες ή να τον υποκαθιστούν σε περίπτωση που υπάρχει αδυναμία εκ μέρους του, δ. τη δυνατότητα απαλλοτρίωσης ενός προστατευόμενου ακινήτου» (άρθρο 4) και ότι «κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται να υιοθετήσει πολιτική ολοκληρωμένης προστασίας η οποία: 1. [...] 3. θα καθιστά τη συντήρηση, την αναβίωση και την ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, σημαντικότερο στοιχείο της πολιτιστικής περιβαλλοντολογικής και χωροταξικής πολιτικής [...]» (άρθρο 10). Τέλος, στο άρθρο 11 της Σύμβασης προβλέπεται ότι κάθε συμβαλλόμενος υποχρεώνεται να ενθαρρύνει: α) τη χρήση των προστατευόμενων ακινήτων, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες της σύγχρονης ζωής και β) την προσαρμογή, όταν είναι δυνατό, παλιών κτηρίων για νέες χρήσεις. Με τις διατάξεις αυτές, οι οποίες κατά το άρθρο 28 παρ. 1 του Συντάγματος έχουν υπέρτερη του νόμου τυπική ισχύ, επιβάλλεται η προστασία της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς, στην οποία περιλαμβάνονται τόσο μεμονωμένα οικοδομήματα, όσο και αρχιτεκτονικά σύνολα και τόποι, κατά τα αναφερόμενα στις διατάξεις αυτές και, περαιτέρω, η μέριμνα για την ένταξη των προστατευόμενων αυτών στοιχείων στην οικονομική και κοινωνική ζωή του οικείου οικισμού και για την κατά το δυνατόν εναρμόνισή τους με τον πολεοδομικό ιστό του οικισμού (Σ.τ.Ε. 4916/2013 7μ., 2339/2009 7μ., 2340/2009 7μ., 2341/2009 7μ. κ.ά.).
8. Επειδή, εξάλλου, στο άρθρο 1 του ν. 3028/2002 (Α' 153) ορίζεται ότι: «1. Στην προστασία που παρέχεται με τις διατάξεις του παρόντος νόμου υπάγεται η

πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας από τους αρχαιότερους χρόνους μέχρι σήμερα. Η προστασία αυτή έχει ως σκοπό τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης χάριν της παρούσας και των μελλοντικών γενεών και την αναβάθμιση του πολιτιστικού περιβάλλοντος [...]», στο άρθρο 2 προβλέπεται ότι «Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου: α) Ως πολιτιστικά αγαθά νοούνται οι μαρτυρίες της ύπαρξης και της ατομικής και συλλογικής δραστηριότητας του ανθρώπου, β) Ως μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που αποτελούν υλικές μαρτυρίες και ανήκουν στην πολιτιστική κληρονομιά της Χώρας και των οποίων επιβάλλεται η ειδικότερη προστασία βάσει των εξής διακρίσεων: αα) Ως αρχαία μνημεία ή αρχαία νοούνται όλα τα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830 [...] ββ) Ως νεότερα μνημεία νοούνται τα πολιτιστικά αγαθά που είναι μεταγενέστερα του 1830 και των οποίων η προστασία επιβάλλεται λόγω της ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, κατά τις διακρίσεις των άρθρων 6 και 20 γγ) Ως ακίνητα μνημεία νοούνται τα μνημεία που υπήρξαν συνδεδεμένα με το έδαφος και παραμένουν σε αυτό [...] Στα ακίνητα μνημεία συμπεριλαμβάνονται οι εγκαταστάσεις, οι κατασκευές και τα διακοσμητικά και λοιπά στοιχεία που αποτελούν αναπόσπαστο τμήμα τους, καθώς και το άμεσο περιβάλλον τους [...] γδ) Ως αρχαιολογικοί χώροι νοούνται [...] δ) Ως ιστορικοί τόποι νοούνται [...]» και στο άρθρο 3 του ίδιου νόμου ορίζεται ότι «1. Η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας συνίσταται κυρίως: α) στον εντοπισμό, την έρευνα, την καταγραφή, την τεκμηρίωση και τη μελέτη των στοιχείων της, β) στη διατήρηση και στην αποτροπή της καταστροφής, της αλλοίωσης και γενικά κάθε άμεσης ή έμμεσης βλάβης της, γ) [...] δ) στη συντήρηση και την κατά περίπτωση αναγκαία αποκατάστασή της, ε) [...] στ) στην ανάδειξη και την ένταξή της στη σύγχρονη κοινωνική ζωή και ζ) στην παιδεία, την αισθητική αγωγή και την ευαισθητοποίηση των πολιτών για την πολιτιστική κληρονομιά». Εξάλλου, στο άρθρο 6 του ν. 3028/2002 ορίζονται τα ακόλουθα: «1. Στα ακίνητα μνημεία περιλαμβάνονται: α) τα αρχαία που χρονολογούνται έως και το 1830, β) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που είναι προγενέστερα των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους, γ) τα νεότερα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών και χαρακτηρίζονται μνημεία λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής, πολεοδομικής, κοινωνικής, εθνολογικής, λαογραφικής, τεχνικής, βιομηχανικής ή εν γένει ιστορικής, καλλιτεχνικής ή επιστημονικής σημασίας τους. 2. Ο χαρακτηρισμός ακινήτου μνημείου είναι δυνατόν να αφορά και κινητά που συνδέονται με ορισμένη χρήση του ακινήτου, τις χρήσεις που είναι σύμφωνες με το χαρακτήρα του ως μνημείου,

- καθώς και τον περιβάλλοντα χώρο ή στοιχεία αυτού. 3 [...] 4. Τα αρχαία ακίνητα μνημεία προστατεύονται από το νόμο χωρίς να απαιτείται η έκδοση οποιασδήποτε διοικητικής πράξης. Τα ακίνητα των περιπτώσεων β' και γ' της παραγράφου 1 χαρακτηρίζονται μνημεία με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, που εκδίδεται ύστερα από εισήγηση της Υπηρεσίας και γνώμη του Συμβουλίου και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως. 5. Η εισήγηση κοινοποιείται απευθείας, με μέριμνα της Υπηρεσίας, στον κύριο, τον νομέα ή τον κάτοχο, ο οποίος μπορεί να υποβάλει αντιρρήσεις εντός δύο (2) μηνών από την κοινοποίηση [...]. 6. Ο κύριος ή όποιος έχει εμπράγματα δικαιώματα σε ακίνητο υπό χαρακτηρισμό, καθώς και ο νομέας, ο κάτοχος ή ο χρήστης οφείλει και πριν από την έκδοση της απόφασης να επιτρέπει στους υπαλλήλους της Υπηρεσίας την είσοδό τους σε αυτό και την εξέτασή του. Επίσης οφείλει να τους παρέχει κάθε σχετική πληροφορία. 7. Τα αποτελέσματα του χαρακτηρισμού επέρχονται από την κοινοποίηση ή τη δημοσίευση της ανακοίνωσης στην εφημερίδα και αίρονται εάν η απόφαση περί χαρακτηρισμού δεν δημοσιευθεί εντός ενός (1) έτους από αυτές. Εντός του ίδιου χρονικού διαστήματος απαγορεύεται κάθε επέμβαση ή εργασία στο υπό χαρακτηρισμό ακίνητο. 8. Με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια αναγκαία για την εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων. 9. Η απόφαση χαρακτηρισμού ακινήτου μνημείου που εκδίδεται σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους μπορεί να ανακληθεί μόνο για πλάνη περί τα πράγματα. Η απόφαση ανάκλησης εκδίδεται κατά τη διαδικασία των παραγράφων 4 και 5 και δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, αφότου και επέρχονται τα αποτελέσματά της. Η απόφαση για το χαρακτηρισμό ή η ανακλητική της αποστέλλεται στην αρμόδια πολεοδομική υπηρεσία και στον οικείο δήμο ή κοινότητα και στο Κτηματολόγιο Α.Ε. 10. Η κατεδάφιση νεότερων ακινήτων που είναι προγενέστερα των εκάστοτε εκατό τελευταίων ετών ή η εκτέλεση εργασιών για τις οποίες απαιτείται η έκδοση οικοδομικής άδειας, ακόμα και αν τα ακίνητα αυτά δεν έχουν χαρακτηρισθεί μνημεία, δεν επιτρέπεται χωρίς την έγκριση της Υπηρεσίας. Για το σκοπό αυτόν ο ενδιαφερόμενος γνωστοποιεί στην Υπηρεσία ότι προτίθεται να προβεί σε αυτήν. Η έγκριση θεωρείται ότι έχει χορηγηθεί εάν μέσα σε τέσσερις (4) μήνες από τη γνωστοποίηση δεν συντελεστούν οι διατυπώσεις δημοσιότητας της εισήγησης για το χαρακτηρισμό του ακινήτου που προβλέπονται στην παράγραφο 5 [...].
9. Επειδή, όπως έχει κριθεί, κατά την έννοια των ανωτέρω διατάξεων, τα μνημεία, ως μαρτυρίες του ανθρώπινου βίου που συγκροτούν αναγκαίο παράγοντα για τη διαμόρφωση και τη διατήρηση της ιστορικής μνήμης και των συλλογικών ταυτοτήτων καθώς και για τη διασφάλιση, χάριν των επερχόμενων γενεών, της ιστορικής συνέχειας και παράδοσης, αλλά και συμβάλλουν στην ποιότητα ζωής, συνιστούν ουσιώδες στοιχείο της πολιτιστικής κληρονομιάς, η προστασία της οποίας αποτελεί, ενόψει και του

άρθρου 24 παρ. 1 και 6 του Συντάγματος, υποχρέωση της Πολιτείας και συγχρόνως ευθύνη και δικαίωμα του καθενός. Βασική κατεύθυνση του ν. 3028/2002 αποτελεί η ισότιμη κατ' αρχήν αντιμετώπιση των μνημείων, αρχαίων και νεοτέρων, ώστε να αναδεικνύεται η διαχρονική διάσταση της πολιτιστικής κληρονομιάς της Χώρας. Ειδικότερα, τα ακίνητα πολιτιστικά αγαθά που ανάγονται στους προϊστορικούς, αρχαίους, βυζαντινούς και μεταβυζαντινούς χρόνους και χρονολογούνται έως και το 1830, δηλαδή τα αρχαία ακίνητα μνημεία, προστατεύονται από τον νόμο, χωρίς να απαιτείται έκδοση διοικητικής πράξης για τον χαρακτηρισμό τους (πρβλ. Σ.τ.Ε. 4457/2010 σκ. 7). Τα ακίνητα μνημεία που ανάγονται σε περίοδο προγενέστερη των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών χαρακτηρίζονται ως μνημεία με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού, λόγω της σημασίας τους, η οποία μπορεί να αναφέρεται, μεταξύ άλλων, στην αρχιτεκτονική αξία τους, όπως συμβαίνει με τα οικοδομήματα που σημαδεύουν την εισαγωγή μιας σημαντικής περιόδου της αρχιτεκτονικής στη Χώρα ή έχουν διακριθεί από την έγκυρη αρχιτεκτονική κριτική, στην αξία τους από πολεοδομική άποψη, προκειμένου π.χ. για μεμονωμένο κτίσμα ή για κτιριακό συγκρότημα που αποτελεί χαρακτηριστικό δείγμα μιας ιστορικής φάσης στην εξέλιξη του οικισμού ή δημιουργεί ανάπτυγμα όψεων και συμβάλλει στην ανάδειξη της εικόνας του αστικού τοπίου, ή, τέλος, στην ιστορική αξία τους, όταν πρόκειται για ακίνητο ή χώρο που συνδέεται με την πολιτική ή κοινωνική ή οικονομική ιστορία του νεότερου ελληνικού κράτους ή ορισμένης περιοχής και η διατήρησή του συμβάλλει στη διαφύλαξη της ιστορικής μνήμης. Ως μνημεία χαρακτηρίζονται για τους ίδιους λόγους και ακίνητα αναγόμενα στην περίοδο των εκάστοτε τελευταίων εκατό ετών, εφόσον, όμως, η σημασία τους για έναν ή περισσότερους από τους παραπάνω λόγους είναι ιδιαίτερη. Για τον χαρακτηρισμό ακινήτου ως μνημείου δεν απαιτείται να συντρέχουν όλα τα κριτήρια που μνημονεύονται στην προπαρατεθείσα διάταξη του άρθρου 6 παρ. 1 του ν. 3028/2002, αλλ' αρκεί προς τούτο η συνδρομή έστω και ενός από τα κριτήρια αυτά. Περαιτέρω, κατά τον χαρακτηρισμό δεν εξετάζεται η έκταση των οικονομικών συνεπειών που μπορεί να προκληθούν στους ενδιαφερομένους, ούτε η τυχόν επίδραση του χαρακτηρισμού στις νομικές σχέσεις μεταξύ ιδιωτών, αφού η επιδιωκόμενη με τις ανωτέρω διατάξεις διαφύλαξη, για λόγους δημοσίου συμφέροντος, του προστατευόμενου εννόμου αγαθού αποτελεί υποχρέωση της Διοίκησης, κατά ρητή συνταγματική επιταγή. Τέλος, η νομιμότητα των διοικητικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή των προαναφερθεισών διατάξεων του ν. 3028/2002 ελέγχεται από τον ακυρωτικό δικαστή, τόσο ως προς την πληρότητα της αιτιολογίας όσο και ευθέως για την ορθή εφαρμογή του νόμου, εφόσον από τα στοιχεία του φακέλου διαπιστώνεται, με βάση και τα διδάγματα της κοινής πείρας, η συνδρομή ή μη των κριτηρίων που προβλέπονται από τον νόμο για τον χαρακτηρισμό (ΣτΕ 3363/2014, πρβλ. 4916, 4820/2013, πρβλ. Σ.τ.Ε.

1720/2012, 1871/2010, 2341/2009 7μ., 3857/2007, 3763/2007, 3611/2007, 1445/2006, 1100/2005, 3050/2004 7μ. κ.ά). Τέλος, στο άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 3028/2002, το οποίο εντάσσεται στο «Τμήμα Δεύτερο» του νόμου που φέρει τον τίτλο «Εργασίες Προστασίας Μνημείων», ορίζονται τα εξής: «Οι εργασίες σε ακίνητα μνημεία και ιδίως η συντήρηση, η στερέωση, η αποκατάσταση, η αναστήλωση, η κατάχωση, η τοποθέτηση προστατευτικών στεγών, η διαμόρφωση του περιβάλλοντος χώρου και οι εργασίες που αποβλέπουν σε απόδοση σε χρήση ή σε φιλοξενία χρήσεων αποσκοπούν στη διατήρηση της υλικής υπόστασης και της αυθεντικότητάς τους, την ανάδειξη και εν γένει στην προστασία τους. Διενεργούνται σύμφωνα με μελέτη, η οποία εγκρίνεται από την Υπηρεσία ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου, ή αν αυτές είναι μείζονος σημασίας, με απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού ύστερα από γνώμη του Συμβουλίου. Για την έγκριση της μελέτης απαιτείται να έχει προηγηθεί η τεκμηρίωση του μνημειακού χαρακτήρα του ακινήτου». Οι ανωτέρω διατάξεις ρυθμίζουν, μεταξύ άλλων, τους όρους συντήρησης, αποκατάστασης και αναστήλωσης των μνημείων προκειμένου να διαφυλαχθεί η υλική υπόσταση και η αυθεντικότητά τους, δεν θέτουν, όμως, κατά το γράμμα και τον σκοπό τους, και μάλιστα ως αναγκαία προϋπόθεση για τον χαρακτηρισμό ακινήτου ως μνημείου, τη διατήρηση του κτίσματος και των αξιόλογων στοιχείων του ανέπαφων, δηλαδή όπως ήταν στην αρχική του μορφή, δεδομένου ότι υπό την εκδοχή αυτή ο χαρακτηρισμός ως νεότερου μνημείου οποιουδήποτε κτίσματος, μεταγενεστέρου του έτους 1830, στο οποίο επήλθαν αλλοιώσεις και επεμβάσεις θα ήταν ανεπίτρεπτος, ανεξάρτητα από τη δυνατότητα τεκμηρίωσης του μνημειακού του χαρακτήρα. Κατά συνέπεια, αν ορισμένο κτίσμα ή κτίριο υφίσταται ως υλική μαρτυρία και είναι, περαιτέρω, εφικτή η επιστημονική τεκμηρίωση και αξιολόγησή του από την άποψη των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών του και της επιδιωκόμενης κατά τον νόμο προστασίας, το κτίσμα δεν στερείται της αυθεντικότητάς του, προκειμένου να χαρακτηριστεί ως μνημείο, εκ μόνου του λόγου ότι έχουν καταστραφεί, αφαιρεθεί ή κατεδαφισθεί τα ιδιαίτερος αξιόλογα αρχιτεκτονικά ή μορφολογικά του στοιχεία, υπό την προϋπόθεση ότι τα στοιχεία αυτά μπορεί να αποκατασταθούν, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ανωτέρω άρθρο 40 παρ. 1 του ν. 3028/2002 (ΣτΕ 4916/2013 7μ.).

10. Επειδή, από τα στοιχεία του φακέλου προκύπτουν τα εξής: Με την οικ.77623/6641/17.12.1987 απόφαση του Αναπληρωτή Υπουργού ΠΕ.ΧΩ.Δ.Ε. χαρακτηρίσθηκε, μεταξύ άλλων κτιρίων, διατηρητέο κτίριο ευρισκόμενο στην Αθήνα, επί της οδού Νεοφύτου Δούκα αρ. 7, φερόμενο ως ιδιοκτησία του, συγχωνευθέντος κατά τα προαναφερθέντα στο αιτούν, Ταμείου Επικουρικής Ασφάλισης Προσωπικού Ελληνικής Εταιρείας Υδάτων (Τ.Ε.Α.Π. – Ε.ΥΔ.ΑΠ.), με την αιτιολογία ότι πρόκειται για αξιόλογο κτίριο με ιδιαίτερο αρχιτεκτονικό και μορφολογικό χαρακτήρα και καθορίσθηκαν ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης. Ακολούθως, με την 68251/2435/17.4.1996 απόφαση που

υπογράφεται από τον Γενικό Γραμματέα του ΥΠΕΧΩΔΕ με εντολή του Υπουργού, για το κτίριο της οδού Ν. Δούκα 7, καθορίστηκαν ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης και, ειδικότερα, επετράπη η ενίσχυση, αποκατάσταση ή και αντικατάσταση του φέροντος οργανισμού με νέο, από οπλισμένο σκυρόδεμα, υπό τον όρο ότι τούτο είναι αναγκαίο και δεν θίγονται τα μορφολογικά και αρχιτεκτονικά του στοιχεία, καθώς και η προσθήκη δύο (2) ορόφων σε εσοχή 6,50 μέτρων από την ρυμοτομική και οικοδομική γραμμή. Με την ίδια αυτή απόφαση επετράπη η κατασκευή κεραμοσκεπούς στέγης στο κεκλιμένο τμήμα της εσοχής καθώς και η δημιουργία ενδιαμέσου ορόφου στον ελεύθερο χώρο μεταξύ οροφής του ισογείου και οροφής του α' ορόφου χωρίς υπέρβαση των ισχυόντων όρων δόμησης, το δε συνολικό ύψος του κτιρίου δεν θα πρέπει να υπερβαίνει τα 18 μ. και εκδόθηκε, στην συνέχεια, η 913/1996 οικοδομική άδεια. Εν συνεχεία, το αιτούν ταμείο, προκήρυξε δημόσιο διαγωνισμό για την εκμίσθωση με μακροχρόνια χρήση και εκμετάλλευση του διατηρητέου κτιρίου, με υποχρέωση του αναδειχθέντος από τον διαγωνισμό μισθωτή να προβεί στην αναπαλαίωση και επέκταση του κτιρίου, σύμφωνα με τους όρους που έθεσε η ως άνω 68251/2435/1996 απόφαση του υπ. ΠΕΧΩΔΕ. Στο διαγωνισμό αναδείχθηκε πλειοδότης η εταιρεία «Όμιλος Επιχειρήσεων Θεοδωρίδη - Ανώνυμη Εμπορική Βιομηχανική Τεχνική Εταιρεία Συμβούλων Επιχειρήσεων Α.Ε.», μεταξύ της οποίας και του αιτούντος υπεγράφη το από 5.10.2006 ιδιωτικό συμφωνητικό. Ακολούθως, εκπονήθηκε μελέτη αποκατάστασης και αναδιαρρύθμισης του διατηρητέου κτιρίου, η οποία υποβλήθηκε προς έγκριση, κατά τις διατάξεις του αρχαιολογικού νόμου, στην Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων Αττικής (Ε.Ν.Μ.Α.). Μετά από αυτοψία της Ε.Ν.Μ.Α., που διενεργήθηκε την 25.4.2007, συντάχθηκε το 2200/4.6.2007 εισηγητικό σημείωμα, στο οποίο περιγράφεται αναλυτικά το εν λόγω κτίριο, λειτουργικά, μορφολογικά και κατασκευαστικά, καθώς και η υφιστάμενη κατάστασή του, προτείνεται δε ο χαρακτηρισμός του κτιρίου αυτού ως μνημείου, λόγω της ιδιαίτερης αρχιτεκτονικής και πολεοδομικής σημασίας του και της θέσης του στο κέντρο της Αθήνας. Η μισθώτρια εταιρεία, υπέβαλε κατά του εισηγητικού σημειώματος τις από 27.2.2008 αντιρρήσεις της, με τις οποίες ανέφερε ότι: α) το κτίριο δεν παρουσιάζει ενδιαφέρον διότι δεν έλαβε χώρα σε αυτό κανένα σημαντικό γεγονός, β) ότι το κτίριο δεν διαθέτει αρχιτεκτονικά γνωρίσματα που να το καθιστούν αξιόλογο και άξιο προστασίας, γ) ότι το κτίριο προστατεύεται επαρκώς από τον χαρακτηρισμό του ως διατηρητέου κατά τις διατάξεις του Γ.Ο.Κ., δ) ότι σε κάθε περίπτωση είναι απομονωμένο, κείται σε δρόμο δευτερεύουσας σημασίας και σε μεσαίο οικόπεδο χωρίς ιδιαίτερη προβολή, ε) ότι σε κάθε περίπτωση το έτος 1996, κατά το οποίο εκδόθηκε οικοδομική άδεια δεν ανέκυψε ζήτημα χαρακτηρισμού του και στ) ότι ο χαρακτηρισμός και η επιβολή περιορισμών θα καταστήσει ανέφικτη την αξιοποίησή του, το δε ταμείο θα στερηθεί εσόδων από την αξιοποίησή του. Κατόπιν τούτου, η Εφορεία Νεωτέρων Μνημείων παρέπεμψε

την υπόθεση στην Διεύθυνση Νεώτερης και Σύγχρονης Αρχιτεκτονικής Κληρονομιάς (ΔΙ.ΝΕ.Σ.Α.Κ.), η οποία με την από 17.12.2007 εισήγησή της πρότεινε τον χαρακτηρισμό του κτιρίου ως μνημείου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 1β΄ του ν. 3028/2002, χωρίς τις μεταγενέστερες εσωτερικές επεμβάσεις που αλλοιώνουν την αρχική του τυπολογία, με την αιτιολογία ότι «διαθέτει αξιόλογα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία, τα οποία σε συνδυασμό με τη χωροθέτησή του στο κέντρο της πόλης το καθιστούν σημαντικό για τη μελέτη της εξέλιξης της αρχιτεκτονικής της Αθήνας». Προκειμένου να καταλήξει στην παραπάνω εισήγηση περιέγραψε το επίμαχο κτίριο ως εξής: «Σύμφωνα με τα συμβόλαια και την υπεύθυνη δήλωση του Δ/ντή του Ταμείου το κτήριο ανεγέρθηκε στο διάστημα από το 1856 έως το 1878. Είναι κάτοψης σχήματος Γ, με ορθογωνικής κάτοψης ακάλυπτο στη νοτιοδυτική γωνία του οικοπέδου. Είναι ημιτριώροφο, λιθόκτιστο, νεοκλασσικής μορφής και στεγάζεται με ξύλινη κεραμοσκεπή στέγη, μονόριχτη στην όψη προς την οδό Νεοφύτου Δούκα και τετράριχτη στην όψη προς τον ακάλυπτο, ενώ υπάρχει ενδιάμεσο τμήμα που καλύπτεται με επίπεδο δώμα. Αποτελείται από υπόγειο, ισόγειο, α΄ και β΄ όροφο, ο οποίος αναπτύσσεται στο πίσω τμήμα του κτηρίου προς τον ακάλυπτο, δηλαδή είναι διώροφο προς την πρόσοψη και τριώροφο προς την όψη του ακάλυπτου. ... Σήμερα στο υπόγειο του κτηρίου βρίσκονται οι αποθηκευτικοί χώροι, το μαγειρείο της κατοικίας και οι χώροι υγιεινής. Μια από τις αποθήκες μετατράπηκε σε λεβητοστάσιο όταν στο κτήριο έγινε εγκατάσταση της κεντρικής θέρμανσης. Το ισόγειο είναι υπερυψωμένο σε σχέση με την στάθμη της εισόδου, λόγω της ύπαρξης του υπογείου, στο οποίο η πρόσβαση γίνεται από την όψη επί της οδού Νεοφύτου Δούκα. Το ισόγειο και ο πρώτος όροφος ο οποίος βρίσκεται στο πίσω μέρος του κτηρίου και στεγάζεται με τετράριχτη κεραμοσκεπή στέγη έχει ελεύθερο ύψος 2,60 μ. Η είσοδος στο ισόγειο οδηγεί σε ένα κεντρικό χώρο όπου βρίσκεται το κλιμακοστάσιο, περιμετρικά του οποίου διατάσσονται οι χώροι υποδοχής στο τμήμα προς την πρόσοψη του κτηρίου και οι βοηθητικοί χώροι στο τμήμα προς τον ακάλυπτο (μαγειρείο, W.C., βοηθητική σκάλα). Το κλιμακοστάσιο το οποίο οδηγεί από το ισόγειο στον πρώτο όροφο είναι ξύλινο. Στην οροφή του πρώτου ορόφου υπάρχει γυάλινο άνοιγμα για το φωτισμό του. Εκτός από το κύριο κλιμακοστάσιο υπάρχει και δεύτερη βοηθητική σκάλα στο πίσω μέρος του κτηρίου που συνδέει όλους τους ορόφους. Ο α΄ όροφος περιλαμβάνει χώρους υποδοχής στην πρόσοψη και βοηθητικούς χώρους στο πίσω τμήμα και ο β΄ τρία μικρά υπνοδωμάτια και ένα W.C. Με μεταγενέστερη επέμβαση έχει μεταβληθεί η κάτοψη του α΄ ορόφου με τη δημιουργία ενός επιπλέον δωματίου στην πρόσοψη του κτηρίου, με την διαίρεση του αρχικού χώρου υποδοχής σε δύο μικρότερους. Ανάλογες επεμβάσεις για την αναδιαμόρφωση των χώρων έχουν πραγματοποιηθεί στο ισόγειο αλλά και στο β΄ όροφο με αποτέλεσμα να αλλοιωθεί η αρχική τυπολογία του κτηρίου. Γενικά η διαρρύθμιση του κτηρίου

είναι εκείνη μιας τυπικής κατοικίας της εποχής. Στο εσωτερικό του δεν υπάρχουν αξιόλογα διακοσμητικά ή μορφολογικά στοιχεία. Γύψινος διάκοσμος υπάρχει στην οροφή του κεντρικού χωλ και του χώρου υποδοχής και αποτελείται από γύψινη μπορντούρα όχι ιδιαίτερης αξίας. Η κεντρική ξύλινη σκάλα παρουσιάζει ενδιαφέρον κυρίως λόγω του σχήματος της πρώτης βαθμίδας και του ξύλινου κιγκλιδώματος. Όσον αφορά την πρόσοψη του κτηρίου, διαθέτει τρεις βασικούς άξονες ανοιγμάτων και μια βοηθητική θύρα πρόσβασης στο ημιυπόγειο. Στο ισόγειο το δεξί άνοιγμα είναι η θύρα εισόδου, ενώ τα άλλα δύο είναι παράθυρα με λιτά πλαίσια. Στον όροφο, το κεντρικό άνοιγμα εξωστόθυρα που οδηγεί σε μικρών διαστάσεων μαρμάρινο εξώστη με μαρμάρινα φουρούσια. Τα ανοίγματα του ορόφου περιβάλλονται από λιτά πλαίσια και προεξέχον γείσο. Οι όροφοι διαχωρίζονται μεταξύ τους με διακοσμητικά γείσα. Τα εξωτερικά επιχρίσματα του ισόγειου διαμορφώνονται με εγχάρακτες οριζόντιες ζώνες. Η απόληξη του κτιρίου διαμορφώνεται από τραβηχτό γείσο, άκοσμη ζωφόρο, σειρά με οδόντες και το τελικό προεξέχον γείσο. Τα εξωτερικά κουφώματα είναι γαλλικού τύπου και η κύρια είσοδος του κτηρίου είναι ξύλινη ταμπλαδωτή με τζαμιλίκια, φεγγίτη και παραδοσιακό κιγκλιδώμα. Κιγκλιδώματα διαθέτουν και τα ανοίγματα και η βοηθητική θύρα του υπογείου. Οι εσωτερικές πόρτες είναι ξύλινες ταμπλαδωτές ... ».

Ακολούθως, η εν λόγω Διεύθυνση παρέπεμψε την υπόθεση προς το Ειδικό Όργανο (ΚΑΣ - ΚΣΝΜ) του άρθρου 50 παρ. 6β' του ν. 3028/2002, ενόψει ότι το ακίνητο βρίσκεται εντός περιοχής των Αθηνών που έχει χαρακτηριστεί ως αρχαιολογικός χώρος. Το εν λόγω όργανο, αφού συνεδρίασε παρουσία των εκπροσώπων του αιτούντος και της μισθώτριας εταιρείας, γνωμοδότησε υπέρ του χαρακτηρισμού ως μνημείου του κελύφους του κτηρίου, μαζί με τα ουσιώδη τυπολογικά στοιχεία, τα οποία είναι ο φέρων οργανισμός μαζί με τα οριζόντια φέροντα στοιχεία, το κλιμακοστάσιο και το υαλοστάσιο, με όμοια προς την διατυπωθείσα στην εισήγηση της Δ.Ι.ΝΕ.Σ.Α.Κ. αιτιολογία. Το Ειδικό Όργανο (ΚΑΣ - ΚΣΝΜ), αφού αναγνώσθηκε η προαναφερθείσα εισήγηση της Δ.Ι.ΝΕ.Σ.Α.Κ., η εισήγηση της Προϊσταμένης του Τμήματος Αρχαιολογικών Χώρων Μνημείων και Αρχαιογνωστικής Έρευνας, Μαρίας - Μύρτη Καρατζά, και η εισήγηση της ΔΙΠΚΑ, υπέρ του χαρακτηρισμού του επιδίκου κτιρίου ως νεώτερου μνημείου, κατόπιν διαλογικής συζήτησης των μελών του γνωμοδότησε κατά πλειοψηφία υπέρ του χαρακτηρισμού ως μνημείου του κελύφους του κτιρίου, μαζί με τα ουσιώδη τυπολογικά στοιχεία, τα οποία είναι ο φέρων οργανισμός μαζί με τα οριζόντια φέροντα στοιχεία, το κλιμακοστάσιο και το υαλοστάσιο, του επί της οδού Ν. Δούκα 7 στο Κολωνάκι κτιρίου, με την αιτιολογία ότι διαθέτει αξιόλογα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία τα οποία σε συνδυασμό με τη χωροθέτησή του στο κέντρο της πόλης το καθιστούν σημαντικό για τη μελέτη της εξέλιξης της αρχιτεκτονικής της Αθήνας. Περαιτέρω δε τέθηκαν και οι εξής όροι: α) Για οποιαδήποτε οικοδομική δραστηριότητα που αφορά το κτίριο αυτό να προαπαιτείται η

- έγκριση της Γ΄ Ε.Π.Κ.Α. για τον αρχαιολογικό έλεγχο του υπεδάφους και β) σε περίπτωση αποκάλυψης αρχαιοτήτων, οι εργασίες να διακοπούν και να ακολουθήσει ανασκαφική έρευνα. Τέλος, με την προσβαλλόμενη απόφαση του ΥΠ.ΠΟ. υιοθετήθηκε η γνωμοδότηση του Συμβουλίου σε όλα της τα σημεία και χαρακτηρίστηκε ως μνημείο, με ταυτόσημη αιτιολογία, το κέλυφος του κτιρίου, μαζί με τα ουσιώδη τυπολογικά του στοιχεία, τα οποία είναι ο φέρων οργανισμός μαζί με τα οριζόντια φέροντα στοιχεία, το κλιμακοστάσιο και το υαλοστάσιο.
11. Επειδή, με την υπό κρίση αίτηση προβάλλεται, ότι η προσβαλλόμενη απόφαση του Υπουργού Πολιτισμού είναι ακυρωτέα, διότι η εξουσιοδότηση που δίδεται με τις διατάξεις του άρθρου 6 παρ. 8 του ν. 3028/2002 στον Υπουργό Πολιτισμού να προβαίνει στον χαρακτηρισμό κτιρίων ως μνημείων και να ρυθμίζει κάθε αναγκαία λεπτομέρεια είναι γενική, η δε κήρυξη κτιρίου ως μνημείου δεν αποτελεί λεπτομέρεια, αλλά αφορά στην ουσία της ρύθμισης. Συνεπώς, οι διατάξεις που εξουσιοδοτούν τον Υπουργό Πολιτισμού να προβαίνει στον χαρακτηρισμό κτιρίων ως μνημείων είναι, κατά τους ισχυρισμούς του αιτούντος αντίθετες προς τα άρθρα 43 και 24 του Σ., κατά συνέπεια, και η προσβαλλόμενη πράξη που ερείδεται σε αυτές είναι ακυρωτέα. σκαφική έρευνα. Ο λόγος αυτός είναι απορριπτέος διότι η προσβαλλόμενη δεν εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της παρ. 8, αλλά των παρ. 1 περ. β και 4 εδ. δεύτερο του άρθρου 6 του ν. 3028/2002 ως ατομική διοικητική πράξη, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 4 και, συνεπώς, δεν τίθεται θέμα εμπίπτον στη ρύθμιση του άρθρ. 43 του Εντάλματος. Τούτον δε έπεται ότι αλυσιτελώς προβάλλεται, περαιτέρω, αντίθεση της μη εφαρμοσθείσης παρ. 8 του άρθρου 6 του ν. 3028/2002 προς το άρθρο 24 του Συντάγματος.
  12. Επειδή, περαιτέρω, με το από 14.4.2014 δικόγραφο προσθέτων λόγων προβάλλονται πλημμέλειες και ελλείψεις της αιτιολογίας της προσβαλλόμενης σχετικά με τον χαρακτηρισμό του επίδικου κτιρίου ως μνημείου. Όπως, όμως, προκύπτει από τα αναφερόμενα στη σκέψη 10, κατά τη συνεδρίαση του ειδικού οργάνου του άρθρου 50 παρ. 6 β΄ του ν. 3028/2002 περιεγράφησαν αναλυτικώς τα εξωτερικά και εσωτερικά στοιχεία του κτιρίου, τονίσθηκε ότι η διαρρύθμιση του, η οποία από πλευράς στατικής δομής κρίθηκε πολύ ενδιαφέρουσα, καθώς προβάλλει τις πρώτες κατασκευές και των τρόπο κατασκευής των δαπέδων με μεταλλικά δοκάρια εισαγωγής και πλάκες Καρύστου, συνιστά τυπικό δείγμα κατοικίας του 19ου αιώνα, επισημάνθηκαν τα αξιόλογα αρχιτεκτονικά και μορφολογικά στοιχεία, στο εξωτερικό του κτιρίου, ενώ προσδιορίσθηκε αιτιολογημένα ότι πρέπει να διατηρηθούν το κλιμακοστάσιο και το υαλοστάσιο που υπάρχει στην κορυφή του πρώτου ορόφου και είναι απαραίτητο για το φωτισμό του κτίριο, καθώς και ο φέρων οργανισμός με τα οριζόντια φέροντα στοιχεία. Ως εκ τούτου, αιτιολογημένα κρίθηκε το κέλυφος και τα ουσιώδη τυπολογικά στοιχεία του κτιρίου άξια προστασίας, κατά τις διατάξεις του ν. 3028/2002, για λόγους διαφύλαξης της

- αρχιτεκτονικής κληρονομιάς της χώρας και ο λόγος ακυρώσεως, σύμφωνα με τον οποίο η προσβαλλόμενη απόφαση έχει πλημμελώς αιτιολογήσει τη συνδρομή των προϋποθέσεων του νόμου για τον χαρακτηρισμό του κτιρίου ως μνημείου, είναι απορριπτέος ως αβάσιμος, περαιτέρω δε η αμφισβήτηση της κρίσης αυτής των οργάνων της Διοίκησης εκφεύγει του ακυρωτικού ελέγχου, δεδομένου ότι κατά τα λοιπά οι ισχυρισμοί αυτοί πλήττουν την ανέλεγκτη ακυρωτικώς ουσιαστική και τεχνική εκτίμηση της Διοίκησης και πρέπει ν' απορριφθούν ως απαράδεκτοι (ΣτΕ 3363/2014).
13. Επειδή, εξάλλου, κατά τα αναφερόμενα στη σκέψη 9 in fine, απορριπτέος είναι και ο ισχυρισμός, κατά τον οποίο για τον χαρακτηρισμό κτιρίου ως μνημείου πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η πραγματική του κατάσταση κατά τον χρόνο χαρακτηρισμού, ώστε σε περίπτωση κατά την οποία τα αξιόλογα στοιχεία του κτιρίου έχουν καταστραφεί, αλλοιωθεί και σε κάθε περίπτωση δεν έχουν διατηρηθεί τα στοιχεία αυτά ανέπαφα, να μην μπορεί να εγκριθεί ο χαρακτηρισμός του.
  14. Επειδή, ο λόγος ακυρώσεως, κατά τον οποίο, εφόσον η γνώμη του Συμβουλίου απέκλινε της υπηρεσιακής εισήγησης της ΔΙΝΕΣΑΚ, με την οποία προτάθηκε ο χαρακτηρισμός μόνο του κλιμακοστασίου όχι δε και του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και των οριζοντίων φερόντων στοιχείων το Συμβούλιο όφειλε να αιτιολογήσει ειδικώς τη γνώμη του, είναι, ομοίως, απορριπτέος ως αβάσιμος, διότι, κατά τα διαλαμβανόμενα σε προηγούμενες σκέψεις, από την συζήτηση που έλαβε χώρα κατά τη συνεδρίαση του Συμβουλίου, αναδείχθηκε, εκτός των άλλων και η σημασία του φέροντος οργανισμού του κτιρίου και των οριζοντίων φερόντων στοιχείων. Τούτο δε ανεξαρτήτως ότι η πληρότητα, η επάρκεια και η επιστημονική αρτιότητα της αιτιολογίας γνωμοδότησης συλλογικού οργάνου δεν εξαρτάται από το εάν υιοθετεί ή όχι το περιεχόμενο της τυχόν υπηρεσιακής εισήγησης (ΣτΕ 5945/2012 σκ. 6). Εξάλλου ο συναφής ισχυρισμός ότι το Συμβούλιο δεν εξέτασε τη δυνατότητα αποκατάστασης του κλιμακοστασίου και του φέροντος οργανισμού με τα οριζόντια φέροντα στοιχεία, είναι απορριπτέος, προεχόντως ως αορίστως προβαλλόμενος.
  15. Επειδή, τέλος, προβάλλεται ότι μη νομίμως εκδόθηκε η προσβαλλόμενη απόφαση του ΥΠ.ΠΟ, εφόσον το επίδικο κτίριο ήταν ήδη χαρακτηρισμένο από το ΥΠΕΧΩΔΕ, είχε δε λάβει άδεια οικοδομής με ειδικούς όρους δόμησης, ενώ ματαιώθηκε με τον επίδικο χαρακτηρισμό η δυνατότητα αναπαλαίωσής του με εξάντληση του συντελεστή δόμησης. Συναφώς, εξάλλου, προβάλλονται ισχυρισμοί περί παράβασης του άρθρου 40 του ν. 3028/2012 και του άρθρου 11 της Σύμβασης της Γρανάδας.
  16. Επειδή, ο προηγούμενος χαρακτηρισμός του κτιρίου ως διατηρητέου, από το ΥΠΕΧΩΔΕ δεν εμποδίζει τη διαδικασία του χαρακτηρισμού του ως μνημείου, κατά τον αρχαιολογικό νόμο (ΣτΕ 5495/2012), δοθέντος ότι οι ρυθμίσεις χαρακτηρισμού και προστασίας των πολιτιστικών αγαθών από την αρχαιολογική και την πολεοδομική νομοθεσία χωρούν επί τη βάση

- διαφορετικών κριτηρίων (ΣτΕ 2128/2006). Εξάλλου, ο χαρακτηρισμός του κτιρίου ως μνημείου, ερειδόμενος στις διατάξεις του ν. 3028/2002, με τις οποίες επιδιώκεται η επιβαλλόμενη από το άρθρο 24 παρ. 1 και 6 του Σ., διάσωση των πολιτιστικών στοιχείων και η προστασία της εν γένει πολιτιστικής κληρονομιάς, συνιστά θεμιτό περιορισμό του δικαιώματος της ιδιοκτησίας, έστω και αν οδηγεί σε αδυναμία επωφελέστερης οικονομικής εκμετάλλευσης του ακινήτου, για την οποία προβλέπεται αποζημίωση, κατά την παρ. 6 του άρθρου 24 του Συντάγματος και του άρθρου 19 του ν. 3028/2002 (ΣτΕ 4820/2013, 1712/2002, 19/1986 κ.ά.). Συνεπώς, οι ισχυρισμοί περί ματαίωσης της οικονομικής εκμετάλλευσης του επίμαχου κτιρίου και της εξάντλησης του συντελεστή δόμησης, είναι απορριπτέοι ως αβάσιμοι.
17. Επειδή, ενόψει των ανωτέρω, η κρινόμενη αίτηση πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό της.